

Anderßen) med Rette kan sige, at han tror, at i andre Klasser af Samsundet har man en Tro paa, at Modenheden har udviklet sig, og at man altsaa efterhaanden har sluttet sig mere og mere til Forfatningen. Jeg glæder mig nu ved denne Finantslov over, at som det ærede kongevalgte Medlem betegnede det, Besindighed og Maadehold have vundet Overhaand over de skarpe Brydnings, som have fundet Sted i de foregaaende Aar, og som have umuliggjort frugtbart Samarbejde, og jeg vil tilføje som min Overbevisning, at for saa vidt man havde fortsat ad den Vej, vilde netop den Frygt eller rettere den Tvivl om Folkets Modenhed til at bruge den frie Forfatning paa en hensigtsmæssig og Fædrelandets Lær tilfredsstillende Maade, hvorefter det ærede kongevalgte Medlem udtalte, at den næredes i enkelte Kredse af Samsundet, have i samme Grad vundet større Raaderum og muliggjort Overhaand. Det er navnlig derfor, at jeg trods de Enkeltheder i Finantsloven, som jeg ikke føler mig tilfreds med, har følt en Trang til at udtale min Glæde over, at det andet Thing er ved Finantslovens sidste Behandling kommet til at indtage det Standpunkt, at det har hukket, at der var andre Faktorer at tage Hensyn til, for at der kunde komme ordnede og normale Forhold til Stede. Derover udtaler jeg min store Glæde, og idet jeg vil ønske, at det maa være et godt Varsel for kommende Tider, mener jeg, at Landsthinget ogsaa fra sin Side har den største Opfordring til at give et Svar, der i alle Henseender er de Grundsetninger værdig, som nylig have lejet det andet Thing. Jeg har af Hensyn til det Spørgsmaal, der var reist, og de Spørgsmaal, der som Følge deraf ere komne under Diskussion, ikke kunnet tilbageholde en Udtalelse af den virkelige Tilfredsbed, jeg trods Alt, hvad jeg kan have imod Loven, føler over, at denne Erkjendelse har gjort sig gjældende paa andet Sted, og jeg vil ønske, at den fremtidig maa vedblive at være til Stede hos alle den lovgivende Magts Faktorer.

J. Andersen: Jeg vil kun sige overfor den sidste ærede Valer, at jeg har ikke henvist til nogen bestemt Klasse. Jeg har endog saa paastaet, at jeg har bevæget mig i alle Klasser, og jeg har paastaet, at den Tvivl, der gjorde sig gjældende i 1848, var mere og mere aftagen. Det var min Paastand, og jeg talte ikke om en enkelt Klasse.

Clausager: Det kan ikke være noget af det ærede Things Medlemmer ubekjendt, hvorledes jeg har opfattet det Skridt, som den ærede Regering foretog sig ved at udstede Finantsloven af 12te April forrige Aar. Det kan heller ikke være, i alt Fald de fleste af Things ærede Medlemmer, ubekjendt, at jeg, i det Mindste delvis, ikke kunde bifalde den Overenskomst, som fandt Sted mellem begge Thingsene den 8de November forrige Aar

om Aftenen, idet jeg i og for sig ganske vist ikke var imod, at der vedtoges en midlertidig Finantslov, men jeg fandt, at dette Thing gif vel vidt i Fordringer med Hensyn til den midlertidige Lovs Indhold overfor det andet Thing, hvoraf jeg den Gang var Medlem. Det nu foreliggende Finantslovsforslag maa jo væsentlig betragtes som en Frugt af den Overenskomst, som blev indgaaet den omtalte 8de November, og naar jeg i Dag har i Sinde at stemme for Vedtagelsen af det foreliggende Finantslovsforslag, maa det vel nok være mig tilladt at udtale, at det ingenlunde sfer for derved at lægge nogen Anerkjendelse eller Tillid overfor det ærede Ministerium for Dagen. Det sfer heller ikke, fordi jeg i og for sig nærer nogen Frygt eller vilde have nogen absolut Betænkelighed ved, om det ærede Ministerium havde fortsat endnu en Tid paa den Bane, det var kommet ind paa. Men det sfer derimod for at bidrage til atter at tilveiebringe lovmæssige, ordinære Tilstande her i Landet; thi jeg kan ikke Andet end kalde det for en Ulykke for Land og Folk, om den Tilstand, hvorunder vi have levet en Del af dette Finantsaar, skulde være fortsat i længere Tid. Jeg kan ogsaa nok være berettiget til at antage, at i det Mindste ikke saa af de Mænd, som have et noget andet Syn paa Tingene, end jeg har, dog ville være enige med mig i, at en saadan Tilstand maa kaldes uheldig for Landet og Befolkningen. Jeg tror at have sporet Tegnet til, at der ogsaa fra den af mig sidst omtalte Side har været ikke ringe Tilbøjelighed til saa snart som mulig og paa en saa lempelig Maade, som mulig, at føre vort Statsmaskineri tilbage indenfor de almindelige antagne grundlovmæssige Grændser. Jeg er ingenlunde blind for, at en Fortsettelse af de uregelmæssige Tilstande ville i Tiden og maasse endog saa i en ikke meget fjern Fremtid have virket meget slappende og demoraliserende paa vor hele Samsundsorden; thi de ærede Medlemmer ville jo dog indrømme, at den Betragtning, som fra mit og Meningsfællers Synspunkt er blevet gjort gjældende mod de nuværende Forhold, have været hævedt i fuldt saa rigt Maal til Dels fra ærede Medlemmers eller i alt Fald ærede Medlemmers Meningsfællers Side for en Snes Aar tilbage i Tiden; man havde jo den Gang et lignende Tilfælde om ikke just ganske af samme Natur, saa i alt Fald med en betydelig Lighed; og det blev jo den Gang paa det Allerbestemteste hævedt og søgt bevist, at Udstedelsen af en Finantslov fra Regeringens Side uden Vedtagelse af Rigsdagen ikke kunde kaldes grundlovs hjemlet. Naar ærede Medlemmer nu søge at tilveiebringe Bevis for, at der har været Nødvendighed til Stede for en saadan Fremgangsmaade, er det ikke min Lante her i dette Dieblit at gaa i Rette med dem derom. Enhver maa selvfølgelig ved sig selv afgjøre, hvor vidt den Nødvendighed kan siges at have været til Stede i det Maal, der menes, eller ikke.